

Szieszta

SZERKESZTI: WERNER KRISZTINA

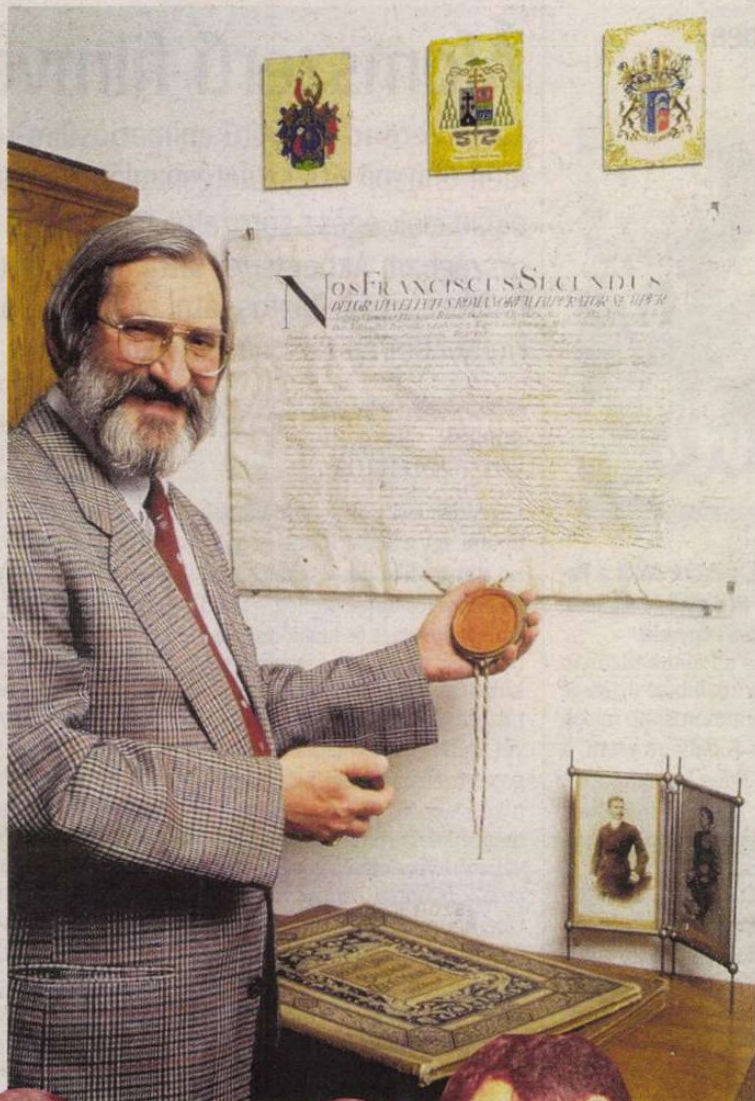

Vági Miklós

Nekünk, magyaroknak különösen közel áll a szívünkhöz az íj és nyíl, hiszen a magyarság dicsőséges történelmi tetteinek, csatáinak volt határos eszköze.

történelmi családok

A Magyar Történelmi Családok Egyesülete 1994-ben kulturális, hagyományőrző, karitatív céllal alakult meg. Jelenleg 350 a tagok száma, ami folyamatosan bővül szigorú szabályok szerint. Elnökük, a bedeghi és berencsi gróf Nyáry család leszármazottja, **Nyáry János** lapunknak elmondta: arisztokratának lenni ma is felelősséget jelent. Noha hazánkban törvénnyel törölték el a rangok és címek használatát, ma is sokan súgják neki: jó napot, gróf úr.

Nyáry János történelmi relikviák között. Az okirat II. Ferenc császár grófságot adományozó oklevelével, az épen maradt pecséttel. A fényképeken a Nyáry nagyszülők, gróf Nyáry István és csarodai Csarada Ilona. A címerek a rokon családoké.

Nyáry János és felesége egyesületi tagtársakkal, Almásy Antallal.

Nemesnek lenni nem érdem, hanem felelősség

HAGYOMÁNYŐRZÉS
CS. KOVÁCS ATTILA

– Hogy szólíthatom Nyáry urat?

– Elnök úrnak vagy Nyáry úrnak.

– Hetven esztendővel ezelőtt mi lett volna az illő és udvarias forma?

– Gróf úr vagy méltóságos úr.

– 1994-ben alakították meg egyesületüket. Miért érezték szükségét, hogy a találkozásait szervezzen?

– Az ismert körülmények miatt néhány évig emigrációba kényszerültünk. Amikor hazatértünk, rájöttünk, hogy a nemesség szétfalódott, nem találja a helyét. Elkezdtem felkutatni régi nemes barátaimat. Elég nehéz volt, ugyanis azokban az években még félték az emberek, nem akarták elhinni, hogy a rendszerváltozás után most már szabadon lehet beszélni és ki lehet mondani azt, hogy valaki gróf, vagy báró, vagy nemes. Hivatalosan egyébként ma sem lehetne, mert érvényben van az 1947. évi 4-es törvény, amely eltörölte a címeket és rangokat. Ez ugyan egy badarság, mert az egyesült Európában már nem is lehet téma. A budai ferences atyák segítségével végül is sikerült egy pinceszobát kapnunk, ahol megalakítottuk az egyesületet. A tagfelvételt szigorúan szabályozzuk, a jelentkezőknek bizonyítani kell, hogy apai ágon nemesi származásúak. Eredeti okmányok alapján bíráljuk el, hogy tagjai lehetnek-e az egyesületnek.

– Milyen célokat sikerült megvalósítaniuk és miket tűztek ki maguk elé?

– Egyesületünk tevékenységéről honlapunkon, a www.nobilitas.hu-n tájékozódhatnak az érdeklődők. Egyik legnagyobb célunk, hogy bekerülhessünk az Európai Nemesi Szövetségbe, kilencéves munkánkba került, de végül is sikerült. Ezzel párhuzamosan végezzük a délvidék és Kárpátalja nemességének toborzását. Szintén nem egyszerű.

– Az arisztokrata leszármazottakat úgy képzei az ember, hogy a régi világ iránti vágyódást érző, megkeseredett emberek. Igaz ez?

– Szó sincs róla. Szerencsére az Úristen úgy teremtette meg az embert, hogy a megaláztatásokat, testi-lelki gyötrelmeket, kínzásokat viszonlag hamar elfelejti és azután csak előre néz, teszi a dolgát. Késregni olyan dolgokon, amelyek megváltoztathatnák a jövőnk rajtunk, nem érdemes.

– Kik a tagjai az egyesületnek, kérem, említsen néhány nevet.

– Bár az egyesület tagnévsora titkos, azt kiadni másoknak tilos, azért néhány nevet megemlíthetek, akikről tudom, hogy nem haragudnak meg érte. Például Atzél báró, Almásy gróf, Batthyány gróf, Beniczky, Görgy, Vörösmarty, Habsburg és még sokan a történelmi családok tagjai közül. Egyesületünkben a kismestől a főhercegig minden rang képviselve van.

– Hogyan zajlik egy-egy találkozásuk? Tartják a régi szokásokat, viselkedési formákat, illemszabályokat? Hogyan szólítják egymást?

– Találkozásainkat kéthetente tartjuk és mivel kulturális, hagyományőrző, karitatív egyesület vagyunk, meghívunk előadókat, akik a genealógiáról, művészetekről, zenéről, költészetéről, mindenféle érdekes témáról tartanak előadást. Ha nincs előadás, akkor beszélgetünk a világ dolgairól. Kulturáltan viselkedünk, keresztneveinkön szólítjuk egymást, nincsen hajlongás és urambátyám.

– Kinek merre fordult az élete, miután a birtokokat államosították, az otthonaikból elűzték a családokat? Hogyan tudtak érvényesülni az arisztokraták?

– Miután a birtokokat államosították, kastélyaikból kiűldözték az arisztokráciát, a „népnyűző” urakat, mindenüket elkobozták, földönfutóvá tették őket, jöttek a kitelepítések. Amikor a helyzet enyhült egy kissé és megszüntették a lágereket, az arisztokraták fellelegeztek és már dolgozhattak. Ám ekkor is csak a legalantasabb munkákat végezheték el. Így például természetessé vált, hogy a kétdiplomás, több nyelvet beszélő báró kazánfűtő lett. Felesége pedig legfeljebb takarítónő egy gyárban. Ezek a megalázott emberek vasakarral végezték dolgukat, hiszen élni kellett.

– Sokan elhagyták az országot, akik itthon maradtak, megelégedettek lettek. Hogyan tudták leküzdeni a névből eredő hátrányt?

– A forradalom alatt sokan elhagyták az országot és Nyugatra menekültek, ahol többnyire magas képzettségükkel karriert csináltak. Akik itthon maradtak, bár megelégedettek voltak, de csendben megbújtak egy-egy gyárban mint segédmunkás vagy udvartakarító. A nevüket lassan megszokták.

– A közvélemény úgy tartja, hogy az arisztokraták a rendszerváltás kori kár-

pótláskor az első sorban nyújtották kezüket és azóta is élük fényűző életüket, persze a mai keretek között.

– Mint azt nagyon jól tudjuk, a rendszerváltozás is elmaradt és a kárpótlás is. A Nyugatról hazatért arisztokraták nagy része legfeljebb egy romos kastélyt, palotát talált régi élete helyén. Azonban akik kint karriert tudtak csinálni, visszavásároltak néhány épületet. Nádasdy Ferenc gróf visszavette páratlan szépségű nádasdladányi kastélyát. Felújította, létrehozta a Nádasdy Akadémiát, amely ma már Európa-hírű. Vagy Károlyi György gróf Párizsból hazatérve megvásárolta fehérvári csurgói romos kastélyát, először a kápolnáját újította fel és nemes gesztussal a Szuverén Máltai Lovagrendnek adományozta. Több ilyen példa van még, ám fényűző életéről a mai világban szó sem lehet. Ma már a származás nem is számít, természetesen aki közelebből ismer, az néha nem állja meg, hogy halkan azt mondja, üdvözlöm, gróf úr.

– Több nemesi leszármazottól olvastam, hallottam, hogy elődeikhez méltón ők is felelősséget éreznek a nemzetért. Miben merül ki ez a felelősség?

– Nemesnek lenni nem érdem, hanem felelősség. A nemzet sorsa iránt érzett felelősség egy súly a vállunkon, mert nem mindig számunkra az, hogy milyen az ország helyzete, milyen a nemzetközi megítélése. Véleményem szerint ebben az országban a mi dicső elődeink, őseink, nagyjaink mindent jól megcsináltak, amit kellett, mi ezen csak rontottunk. Ideje most már, hogy nyomdokába lépjünk egy Széchenynek, Irinyinek, Vasvárinak, hadd ne soroljam fel nagyjainkat, akik Magyarországot nagyvá tették.

– Sok arisztokrata leszármazott ma szerény körülmények között él. Ők büszkék és nem fogadják el a segítséget?

– Igen, sajnos sok arisztokrata él ma itthon és nélkülözni kénytelen. Gondoljuk csak el, hogy azoknak, akik nem hagyták el a hazát még akkor sem, amikor az Andrássy út 60.-ból kiszabadultak, hanem mondtuk ruhatárosként élték le életüket, mennyi lehet ma a nyugdíjuk? Pontosan annyi, hogy nem halnak éhen. Na, ez is mindannyiunk felelőssége és a történelem közelmúltjának megbocsáthatatlan bűne.

– Nyáry János civilben mivel foglalkozik?

– Fotóriporter voltam, ma már nyugdíjas vagyok.

AZ ÍJ ÉS A NYÍL NEM FEGYVER, DE A KÖZBIZTONSÁGRA KÜLÖNÖSEN VESZÉLYES

A modern íjászat – Angliából kiindulva – meghódította a világot, és már 1900-ban olimpiai számként mutatkozott be. A csigás vadász- és a történelmi íjak megjelenésével újabb szakágak jöttek létre, ezért ma már az olimpiai pályaijászat mellett terep-, vadász-, történelmi és futásíjászatban is vetélkedhetnek az íjászok.

HAGYOMÁNY
VÁGI MIKLÓS

Arról pedig úgy szólni sem kell, hogy a magyarok történelmében milyen fontos ez az egykoron komoly hadi eszköz. Ám az nem mindegy, hogyan és mire használjuk manapság.

Lelkiület kérdése, hogy milyen íjat vesz kézbe az ember, de többnyire az anyagi lehetőségek is behatárolják a vásárlást. Legkönnyebben talán a hazai gyártó által készített,

célzókészülék nélküli íjakhoz lehet hozzájutni, ezeket a legkülönbözőbb méretben, erősségekben és minőségben vásárolhatjuk meg az íjászboltokban a gagyitól a versenyzésre is alkalmas eszközökig. A vásárlást semmiféle jogszabály nem korlátozza, de szállítást és használatát már igen. Pillanatnyilag az íj és nyíl nem fegyver, „csak” a közbiztonságra különösen veszélyes eszköz. Minden helyszínen, ahol használják, legyen az rét, töltésoldal, köz- vagy magánterület: lő-

tér! Bármilyen károkozást vagy balesetet foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés címszó alatt

Ópusztaszeren 1300-nál is több íjász lőtt egyszerre. Az eseményen és az azt követő többféle íjászversenyen baleset nem történt.

Hadieszközből sportszer

ítél meg a hatóság. A legkevésbé, hogy az eszközt a rendőr elveheti, ha szabálytalanságot észlel.

Nem felhőtlenül örülnek az íjászok az olyan időről időre felröppenő sajtóhíreknek, hogy kutyát, macskát vagy védett gólyát találnak nyílvesszővel az oldalában. Az esztelen károkozás nem is a bejegyzett íjászok rovására írandó. Manapság egyébként már vadászni is lehet íjjal, nyíllal annak, aki vadászvizsgát tesz. Az egyesületi íjászok pedig az említett szakágak-

ban versenyezhetnek, országos, Európa- vagy világbanokok is lehetnek. Akik íj vásárlására adják a fejüket, magukat vagy gyermeküket ezzel a hagyományőrző vagy sporteszközzel lepik meg, gondoljanak a valódi íjásztudás és a biztonság megszerzésére is. Ne csak lövöldözzenek, hanem löjjenek! A biztonságot és a technikát illetően is első a fegyelem.

Aki íjat fog a kezébe, kultikus tevékenységet végez. Az íjászat múltja a történelem előtti időkben gyökerezik, a vadászat és a harc félelmetes eszköze volt. Ha a múlt idő egyáltalán helytálló, hiszen a modern ember is

használja gyilkos háborúiban és a vadászatban egyaránt.

Nekünk, magyaroknak különösen közel áll a szívünkhöz az íj és nyíl, hiszen a magyarság dicsőséges történelmi tetteinek, csatáinak volt határos eszköze. Nem véletlen tehát a gyalog- és lovasíjászat híhetetlen népszerűsége hazánkban.

A technikai tudás megszerzése és a biztonságos gyakorlás lehetősége érdekében mindenkinek ajánlható, hogy a Magyar Íjász Szövetség tagegyesületeinél jelentkezzen, ha ezzel a szép sportággal szeretne megismerkedni.